

Reactie op de internetconsultatie Wetsvoorstel uitwerking burgerschapsopdracht mbo/vavo

Geachte lezer,

Via deze internetconsultatie reageren wij op het wetsvoorstel over de burgerschapsopdracht in de WEB. Als projectgroep Burgerschap, verantwoordelijk voor de kwaliteitsverbetering en invoering van een nieuwe module, delen wij graag onze kijk op het wetsvoorstel en brengen enkele aandachtspunten vanuit onze praktijk naar voren.

Wij herkennen ons in de kern van het wetsvoorstel, met name in:

- Het versterken van de kwaliteit van burgerschapsonderwijs en het belang van een instellingscultuur die aansluit bij de basiswaarden van de democratische rechtsstaat;
- De invoering van een verplicht instellingsexamen burgerschap, wat de status van burgerschapscompetenties in het curriculum versterkt;
- Het belang van een veilige en stimulerende leeromgeving, waarin studenten sociale, maatschappelijke en beroepsgerichte vaardigheden kunnen oefenen.

Wij onderschrijven de intentie van de vier voorgestelde maatregelen (kwalificatie-eisen, instellingsexamen, omgeving en docentbekwaamheid) en benoemen hierbij enkele aandachtspunten die bijdragen aan een goede uitvoerbaarheid:

1. Kwalificatie-eisen en instellingsexamen (mbo)

- Het is wenselijk om helderheid te bieden over de wijze waarop de kwalificatie-eisen voor burgerschap in het EKB WEB worden vastgelegd, inclusief eventuele verschillen per opleidingsniveau.

2. Deskundigheid en bekwaamheid van mbo-docenten

- De deskundigheid van docenten speelt een sleutelrol bij het bespreken van complexe burgerschapsthema's. Dit vraagt om gerichte investering in tijd, middelen en begeleiding ten behoeve van hun professionalisering. Wij vragen om blijvende facilitering in budget door OCW.
- Bij het vaststellen van aanvullende bekwaamheidseisen is het van waarde om rekening te houden met eerder verworven competenties (EVC) en leerbehoeften van docenten. Duidelijkheid over mogelijke vrijstellingen, zoals erkenning van de huidige leergang burgerschap, is gewenst.
- Daarnaast is het belangrijk dat deze eisen aansluiten bij de onderwijspraktijk van het mbo, waarin docenten vaak een brede rol vervullen: zij ontwerpen en verzorgen onderwijs dat vaak meerdere vakgebieden en leerdoelen met elkaar verbindt.
- Ook verdient de werk-privébalans van docenten aandacht bij het vormgeven van opleidingstrajecten en invoeringstermijnen.

3. Veilige en stimulerende leeromgeving (mbo en vavo)

Het is essentieel dat studenten zich kunnen ontwikkelen binnen een veilige, inclusieve en stimulerende leeromgeving. Wij vragen daarom om meer duidelijkheid over hoe de Inspectie beoordeelt of een instelling hierin slaagt. Daarbij is het van belang dat deze verantwoording op een werkbare manier vorm krijgt, zodat de focus op het primaire proces – goed onderwijs – behouden blijft.

4. Invoeringstermijn

De voorgestelde invoering van de kwalificatie-eisen, instellingsexamen en de omgeving per 1 augustus 2026 vraagt veel. Voor een zorgvuldige voorbereiding, afstemming en communicatie richting studenten en medewerkers is meer tijd nodig. Een invoering per studiejaar 2027-2028 zou realistischer zijn. Wij vinden invoering van de professionalisering per 1 augustus 2026 wel haalbaar.

Wij hopen dat deze input bijdraagt aan een uitvoerbaar en effectief wettelijk kader voor kwalitatief goed burgerschapsonderwijs.

Met vriendelijke groet,
Projectgroep Burgerschap
Graafschap College